

ทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
Administrators' Skills and Active Learning Management of
Teacher in Schools Under the Secondary Educational Service
Area Office Suphanburi

¹มณฑนา รัตนบุรี และ ²ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์

¹Montana Rattanaburee and ²Sakdipan Tonwimonrat

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: montanarattanaburee532@gmail.com

Received June 21, 2025; Revised June 25, 2025; Accepted: December 26, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารตามแนวคิดของฮอยล์ อิงลิช และสเตฟฟี และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของ วิทวัส ดวงภูเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทักษะค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ ทักษะในการประเมินผลงานและการบริหารงานบุคคล และทักษะในการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้านพบว่ามีอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การขยายความรู้สู่ผู้ปกครอง การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหาย

ใครรู้ในปัญหา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; ทักษะของผู้บริหาร; มัธยมศึกษา; จังหวัดสุพรรณบุรี

Abstract

This research article aimed to study 1) Administrators' skills in schools under the secondary educational service area office Suphanburi. 2) Active learning management of teacher in schools under the secondary educational service area office Suphanburi. 3) The relationship between administrators' skills and active learning management of teacher in schools under the secondary educational service area office Suphanburi. This research is a descriptive Research. The samples were 28 schools under the secondary educational service area office Suphanburi. The respondents in each school consisted of 4 persons: school director, school assistant director a head of department and teacher. There were totally 112 respondents. The instrument was a opinionnaire about the administrators' skills on the theory of Hoyle, English and Steffy and active learning management on the theory Withawat Duangpummes and Wareerat Kaewurai. The statistical used for analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The results were found that: 1) Administrators' skills in schools under the secondary educational service area office Suphanburi, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest arithmetic mean; skills in values and ethics of leadership, skills in staff evaluation and personnel management and skills educational research, evaluation, and planning. 2) Active learning management of teacher in schools under the secondary educational service area office Suphanburi, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest arithmetic mean; expanding knowledge towards innovation, taking action to build understanding and plan learning and creating an environment and stimulating curiosity in problems. 3) The relationship between administrators' skills and active learning management of teacher in schools under the secondary educational service area office Suphanburi was found correlated as a whole were at a medium level at .01 level of significance which is positive correlated.

Keywords: Active Learning Management; Administrators' Skills; Secondary Education; Suphanburi Province

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเคลื่อนย้ายผู้คน สื่อเทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคม ชุมชน มีความซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงของความรู้ ข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) การปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน จัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาโดยใช้ระบบทวิภาคีหรือระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน รวมทั้งการปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) ส่งผลให้องค์กรต่างได้รับผลกระทบจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรจึงจำเป็นต้องมีทักษะของผู้บริหารเพื่อบริหารงานองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ทักษะของผู้บริหารจึงเป็นกระบวนการที่ใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพจึงเกิดประสิทธิผลภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทหน้าที่รวมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน (จงดี เพชรสังคุณ และจุฬารัตนภรณ์ ธนะแพทย์, 2563) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตราที่ 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา

ที่ 24 ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ประกอบกับปัจจุบันมีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เนื้อหาวิชามีมากกว่าที่จะเรียนรู้จากในห้องเรียนได้ทั้งหมด ซึ่งการสอนแบบเดิมด้วยการ “พูด บอก เล่า” ไม่สามารถจะพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนไปปฏิบัติได้ดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะที่ครูผู้สอนต้องปรับบทบาทจากผู้สอน คือ ผู้ถ่ายทอด ปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ สร้างความเข้าใจด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35, 2562) การเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้มีทักษะและความพร้อมทางการเรียนรู้ตลอดไป การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาต้องมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกให้ครูสามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด การได้รับการปรึกษาชี้แนะ การนำความรู้ไปใช้การถอดบทเรียน การสะท้อนความคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เกิดแรงบันดาลใจ เกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องใช้ทั้งการคิด การลงมือทำ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ผู้เรียนไม่ได้อยู่ในฐานะผู้รับความรู้จากครูเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาท หรือ มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มตัว ซึ่งการมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รอบด้าน คือ การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทางกาย (active participation : physical) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทางสติปัญญา (active participation : Intellectual) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทางอารมณ์ (active participation : emotional) และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทางสังคม (active participation : social) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัวทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายได้เคลื่อนไหวปฏิบัติต่าง ๆ ด้านสติปัญญาได้ใช้ความคิด ด้านสังคมได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และและด้านอารมณ์เกิดความรู้สึกอันจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตน ซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร, 2564)

จากการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2564 พบว่า จุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยี และการขับเคลื่อนสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งจากการศึกษาจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ยังคงต้องพัฒนาครูให้มีความรู้และเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ (โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย, 2564) (โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี, 2564) (โรงเรียนสงวนหญิง, 2564) (โรงเรียนสระยายโสม, 2564)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ในการศึกษาครั้งนี้มีความคาดหวังว่าจะสามารถนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะของผู้บริหารและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive Research) ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเคนซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กำหนดผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1

คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน และใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารตามแนวคิดของฮอยล์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy) (John R. Hoyle, Fenwick W. English, and Betty E. Steffy, 1998) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวความคิดของวิทวัส ดวงฤมเมศ และวารินทร์ แก้วอุไร, 2560 โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, L.J., 1974) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เท่ากับ 0.983

3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถาม ความคิดเห็นในแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Form) ในกรณีที่โรงเรียนไม่สะดวกตอบแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ ผู้วิจัยจะเดินทางไปส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2567 เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean:) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.87) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.83) ทักษะในการประเมินผลงานและการบริหารงานบุคคล (4.25, S.D. = 0.90) ทักษะในการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.93) ทักษะในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.87) ทักษะในการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.79) ทักษะในการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.90) ทักษะในการกำหนดนโยบายและธรรมาภิบาล ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.84) ทักษะในการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.91) ทักษะในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.81) ทักษะในการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

(n=112)

ด้าน	ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ทักษะในการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (X_1)	3.99	0.71	มาก
2	ทักษะในการกำหนดนโยบายและธรรมาภิบาล (X_2)	4.17	0.84	มาก
3	ทักษะในการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (X_3)	4.19	0.90	มาก
4	ทักษะในการบริหารจัดการองค์กร (X_4)	4.17	0.91	มาก
5	ทักษะในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร (X_5)	4.21	0.87	มาก
6	ทักษะในการจัดการเรียนการสอน (X_6)	4.02	0.81	มาก
7	ทักษะในการประเมินผลงานและการบริหารงานบุคคล (X_7)	4.25	0.90	มาก
8	ทักษะในการพัฒนาบุคลากร (X_8)	4.20	0.79	มาก
9	ทักษะในการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผลและการวางแผน (X_9)	4.23	0.93	มาก
10	ทักษะค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ (X_{10})	4.27	0.83	มาก
รวม		4.15	0.87	มาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.69) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การขยายความรู้สู่ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.27$ S.D.= 0.65) การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.79) การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหายใรู้ในปัญหา ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.84) การสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.85) และการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.87) ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

(n=112)

ด้าน	คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหายใรู้ในปัญหา (Y_1)	4.19	0.84	มาก
2	การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนการเรียนรู้ (Y_2)	4.25	0.79	มาก
3	การสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ (Y_3)	4.19	0.85	มาก
4	การขยายความรู้สู่ผู้ปกครอง (Y_4)	4.27	0.65	มาก
5	การประเมินผลการเรียนรู้ (Y_5)	4.15	0.87	มาก

ด้าน	คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา(Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รวม		4.21	0.69	มาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (X_{tot}) กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r_{xy}=.841$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
X_1	.581**	.465**	.483**	.614**	.535**	.619**
X_2	.225*	.798**	.801**	.702**	.754**	.759**
X_3	.178	.801**	.771**	.690**	.704**	.726**
X_4	.170	.824**	.797**	.695**	.722**	.741**
X_5	.201*	.823**	.776**	.712**	.720**	.746**
X_6	.463**	.584**	.611**	.613**	.704**	.692**
X_7	.147	.815**	.805**	.669**	.718**	.729**
X_8	.257**	.864**	.888**	.763**	.891**	.849**
X_9	.147	.795**	.806**	.672**	.735**	.729**
X_{10}	.193*	.887**	.859**	.749**	.747**	.793**
X_{tot}	.280**	.880**	.872**	.783**	.825**	.841**

** มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการคัดเลือกผู้บริหารมีขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่มีความเหมาะสม และเมื่อได้รับการคัดเลือกแล้วจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ตลอดจนการประเมินสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และวิธีการประเมินสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อพัฒนาการศึกษาและตามข้อตกลงที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะของผู้บริหารทั้งด้านบริหารและวิชาการตามมาตรฐานตำแหน่งซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งผลสำเร็จของการจัดการศึกษา

นั้นสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้บริหารและคุณภาพของครู นอกจากนี้หน่วยงานต้นสังกัดยังมุ่งเน้นการขับเคลื่อนการอบรมและพัฒนาทักษะของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ในการครองตน การครองคน และการครองงานของผู้บริหารต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพมีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งในการบริหารงานผู้บริหารต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียน รวมถึงการขับเคลื่อนและพัฒนาโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ส่งผลให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเลื่อนวิทยฐานะ การศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีทักษะของผู้บริหาร เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ จึงส่งผลให้ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา แซ่เตียว ได้ศึกษาเรื่อง “ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” พบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการบุคลากร การกำหนดนโยบายและการปกครองผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การวิจัยทางการศึกษาการประเมินผลและการวางแผน การบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อุษา แซ่เตียว, 2559) จากงานวิจัยดังกล่าวมา สามารถอภิปรายความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้คือ ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ทักษะด้านค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ แม้จะเป็นการศึกษาในพื้นที่ต่างกันแต่ผลการวิจัยให้ข้อสรุปที่สอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อทักษะของผู้บริหารโรงเรียนโดยไม่จำกัดเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีการปรับลดระยะเวลาเรียนภาควิชาการหรือภาคทฤษฎีลดลง แต่ยังคงไว้ซึ่งเนื้อหาหลักที่ผู้เรียนควรรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร และให้ครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเพิ่มเวลาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากขึ้น ภายใต้โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในยุคประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมายให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น ครูลดบทบาทการสอนด้วยการบรรยายโดยตรงเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้สอนต้องเป็นครูแบบ Actively Teach คือ สอนแบบมี

ส่วนร่วม จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ตลอดเวลาซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกรายวิชา รวมถึงการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงต้องดำเนินการตามนโยบายให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างนวัตกรรมได้ รวมถึงการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายสามารถวัดได้จริง ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร โดยการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีระบบการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในทุกภาคเรียน อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้จัดโครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้ร่วมนิเทศ (Co-Supervisor) และเครือข่ายผู้ร่วมนิเทศ“เพื่อนิเทศติดตามและพัฒนากิจการการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ส่งผลให้ผู้บริหารมีความเข้มข้นในการนิเทศ ติดตามประเมินผล และพัฒนากิจการการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระหายใคร่รู้ในปัญหาและอยากเรียนรู้ มีการวางแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการคิดร่วมกัน สามารถจำแนก วิเคราะห์ กำหนดประเด็นวิธีการในการแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นและลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ อีกทั้งครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการสื่อสารร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันแสดงคิดในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ มีการสรุปและการสร้างองค์ความรู้ตลอดจนนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการอย่างหลากหลายและสามารถนำความรู้ไปสร้างนวัตกรรมได้ นอกจากนี้ครูมีการประเมินผลการเรียนรู้ตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยประเมินร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน กระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันทั้งชั้นเรียน จึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ฉัตรแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยมากกว่าความคิดเห็นของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 4) ผลการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (กนกวรรณ ฉัตรแก้ว, 2564) จากงานวิจัยดังกล่าวมา สามารถอภิปรายความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แม้จะเป็นการศึกษาในพื้นที่ต่างกัน แต่ผลการวิจัยให้ข้อสรุปที่

สอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีความสำคัญโดยไม่จำกัดเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r_{xy} = .841$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผลดังกล่าวอาจเกิดจากผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีทักษะในการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีทักษะในการกำหนดนโยบายและธรรมาภิบาล มีทักษะในการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน มีทักษะในการบริหารจัดการองค์กร มีทักษะในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร มีทักษะในการจัดการเรียนการสอน มีทักษะในการประเมินผลงานและการบริหารงานบุคคล มีทักษะในการพัฒนาบุคลากร มีทักษะในการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน และมีทักษะค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีการสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหายใฝ่รู้ในปัญหา มีการลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนการเรียนรู้ มีการสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ มีการขยายความรู้สู่นวัตกรรม และมีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งทักษะของผู้บริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาผู้เรียน การดำเนินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารที่มีทักษะของผู้บริหารจะสามารถขับเคลื่อนสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายอนิรุทธิ์ อมรแก้ว ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 (อนิรุทธิ์ อมรแก้ว, 2561) จากงานวิจัยดังที่กล่าวมา สามารถอภิปรายความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ได้คือ ทักษะของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นหนึ่งในจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แม้จะเป็นการศึกษาในพื้นที่ต่างกันแต่ผลการวิจัยให้ข้อสรุปที่สอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าทักษะของผู้บริหารมีความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยไม่จำกัดเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ของทักษะของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทักษะของผู้บริหาร ประกอบด้วย ทักษะในการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทักษะในการกำหนดนโยบายและธรรมาภิบาล ทักษะในการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะในการบริหารจัดการองค์กร ทักษะในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ทักษะในการจัดการเรียนการสอน ทักษะในการประเมินผลงานและการบริหารงานบุคคล ทักษะในการพัฒนาบุคลากร ทักษะในการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผนและทักษะค่านิยมและจริยธรรมในการเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความกระหายใคร่รู้ในปัญหา การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนการเรียนรู้ การสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ การขยายความรู้สู่นวัตกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้

บทสรุป

ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญในการอบรมพัฒนา หรือการสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องทักษะของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เพื่อให้ผู้บริหารมีความสามารถในการเห็นภาพขององค์กรในอนาคต มีความสามารถในการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดย มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้และความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยส่งเสริมการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ การจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิง รุก และการวัดประเมินผลการเรียนรู้เป็นสำคัญ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของครู อีกทั้งครูต้องนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูและบุคลากร เห็นความจำเป็น ตระหนักและให้ความสำคัญในการเข้าร่วมการอบรม สัมมนา และพัฒนาตนเอง อย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลการ เรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สามารถสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมและ กระตุ้นความกระหายใคร่รู้ในปัญหาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ อีกทั้งครูต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้การ จัดการเรียนรู้เชิงรุกเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ ทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีที่สำคัญ คือ ทักษะผู้บริหาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารโรงเรียน โดยควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูในโรงเรียน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับทักษะของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนหรือการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะ ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ฉัตรแก้ว. (2564). “การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(1), หน้า 1-16.
- โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย. (2564) รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2564 สุพรรณบุรี: โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย.
- โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี. (2564) รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2564 สุพรรณบุรี: โรงเรียนกาญจนาภิเษก วิทยาลัย สุพรรณบุรี.

- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร. (2564) *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จังหวัดกำแพงเพชร*, (พิมพ์ครั้งที่1). กำแพงเพชร:สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร.
- จงดี เพชรสังคุณและจุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2563). “ทักษะของผู้บริหารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน”. *วารสารมจร. อุบลปริทรรศน์*, 5(3), หน้า 1-14.
- กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. (2562) *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก [Active Learning] โครงการการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง ” (เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning โดย สพม.35, 2562), (พิมพ์ครั้งที่1). ลำปาง:สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35.*
- วิทวัส ดวงภูมิเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร. (2560). “การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), หน้า 1-4.
- โรงเรียนสงวนหญิง. (2564) *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2564* สุพรรณบุรี: โรงเรียนสงวนหญิง.
- โรงเรียนสระยาโยธินวิทยา. (2564) *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2564* สุพรรณบุรี: โรงเรียนสระยาโยธินวิทยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563) *แผนปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพมหานคร : สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อนิรุทธิ์ อมรแก้ว. (2561). ทักษะของผู้บริหารที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *ปริญาญศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *ปริญาญศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- Cronbach, L.J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row Publisher.
- John R. Hoyle, Fenwick W. English, and Betty E. Steffy. (1998). *Skills for Successful 21st Century School Leaders: Standards for Peak Performers*. Virginia: American Association of School Administrators.